

2.1

Nous partenariats

Anàlisi

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible establerts en l'Agenda 2030 van més enllà de l'agenda de l'eficàcia (harmonització i coordinació), i marquen la necessitat d'establir aliances i partenariats entre actors molt diferents, amb capacitats i especificitats també dispars, però que puguin fer aportacions úniques a projectes innovadors i amb uns resultats esperats que consolidin un desenvolupament sostenible.

L'ODS 17 "Enfortir els mitjans per a implementar i revitalitzar l'Aliança per al Desenvolupament Sostenible" identifica clarament el propòsit de l'Agenda 2030 d'enfortir els partenariats globals, com a eina per al desenvolupament sostenible: col·laboracions multi-actor que apleguin donants, governs, societat civil, sector privat, agències de les Nacions Unides i molts altres actors amb la finalitat d'incrementar el potencial de col·laboració i mobilitzar tots els recursos disponibles en cada àmbit: global, regional, estatal i sub-estatal.

A nivell internacional, comprovem com la tendència general és que les agències públiques de cooperació al desenvolupament –que tradicionalment han exercit un rol fonamentalment de donant, tot finançant actuacions d'iniciativa pròpia o d'altres actors– diversifiquin i amplii aquestes seves funcions. D'una banda, les agències són més actives amb relació als projectes que financen, a través de cooperacions concertades i la facilitació i promoció de partenariats. D'una altra, les mateixes agències poden entrar amb relació amb altres donants, per tal d'afegir volum a projectes clau, per harmonitzar les seves actuacions a llocs sensibles, i també per actuar com a proveïdores de serveis i implementadores de projectes. Es tracta d'una evolució natural i lògica davant la complexitat i diversitat dels reptes globals.

En el cas de la cooperació catalana, l'estratègia que han marcat els successius Plans directors ha donat prioritat a la concentració geogràfica, per tal de proporcionar una política de suport eficaç, assegurar la seva durada, i el màxim impacte i capacitat de contribuir als processos de desenvolupament. Si la cooperació directa ha cercat la creació de relacions estables amb les autoritats homòlogues, des de Catalunya també s'han promogut aliances bilaterals per contribuir en un tercer país, com s'ha amb Flandes o Suïssa per a projectes comuns a Moçambic o Guatemala. L'ACCD ha prioritzat la creació d'aliances amb les institucions multilaterals centrals del desenvolupament –principalment del sistema de les Nacions Unides– per desplegar iniciatives globals a través de projectes pilot localitzats, on Catalunya bé pot afegir un valor d'expertesa i proximitat, o bé pot contribuir directament a un fons multidonant.

Des de l'ACCD també s'exploren aliances a llarg termini amb ONGD amb experiència i capacitats per col·laborar en estratègies acordades en comú. L'objectiu principal és implementar conjuntament programes específics en un país/regió amb un tema prioritari. Aquest tipus d'aliances bilaterals cerca també la inclusió d'altres actors, com a instrument per augmentar l'impacte i l'eficiència. L'Enfocament de Gènere Basat en els Drets Humans (EGBDH) implica considerar el desenvolupament com a responsabilitat compartida, dels diversos actors, en els desafiaments globals; per això, per a l'EGBDH ha de desplegar també nous partenariats amb aquests agents rellevants.

Reptes

Explorar instruments i eines financeres noves implica no només l'establiment de prioritats i d'aproximacions comunes, sinó també una legislació que permeti a les agències públiques el finançament dels nous partenariats que es volen construir. Aquest és un dels desafiaments més grans al que han de fer front les administracions públiques s'encaren, a causa de les restriccions legals concurrents, més centrades en els procediments formals i el control financer previ dels projectes, i menys en l'avaluació dels seus resultats. El paper dels donants hauria de canviar progressivament per tal d'adaptar-se a una lògica diferent en el disseny, la planificació i la implementació dels projectes.

En el cas de l'ACCD, l'adaptabilitat al terreny, la capacitat d'interacció institucional, però també l'adaptabilitat de la societat civil als programes i projectes són avantatges considerables per a la bona reputació en el sector. L'ACCD pot estar ben posicionada per participar en partenariats multinivell i multiactor, i està en disposició de crear propostes coordinades entre diferents àmbits de l'administració pública per maximitzar-ne l'impacte i la coherència.

Tanmateix, el treball col·laboratiu no és tan fàcil com pot semblar. D'una banda, els partenariats han de lluitar contra cultures laborals ben instal·lades, que ens porten a cerca la seguretat de les sitges estanques, i en ocasions cercar la pròpia visibilitat i a lluitar per lideratges i protagonismes. Cal també crear les competències i el marc legal –en tots els nivells administratius– que facilitin aquesta col·laboració que en pretén. Finalment, els programes multiescala i multiactor exigeixen més temps de preparació, per crear equips i per definir el paper de cada soci. Això no és un assumpte menor, especialment en el context present, l'anomenat VUCA world (mon volàtil, incert, complex i ambigu). Canvis ràpids que afecten les prioritats, la responsabilitat de cada actor, la capacitat per adaptar els projectes, els pressupostos, etc. Front aquests canvis, crear xarxes sòlides i associacions flexibles esdevé una necessitat. També significa que els objectius han d'estar sempre en construcció, oberts a l'entrada de noves derivades, o a reorientar-se per aconseguir els resultats esperats. Els indicadors, llavors, es converteixen en una llengua comuna, acceptada per tots els socis, controlats per tots.

Preguntes

- Quins poden ser els tipus d'aliança que poden fer aportacions úniques i, sobretot, innovadores a projectes de cooperació al desenvolupament?
- En proporció amb les dimensions de l'ACCD, quines són aquelles aliances on es pot aportar un valor afegit més alt? I quin valor es pot aportar? (per exemple flexibilitat)
- Quins factors (o dificultats) cal tenir en compte a l'hora d'establir aliances entre les administracions públiques i d'altres actors?
- Quin és el rol que pot jugar les aliances publico-privades a la cooperació al desenvolupament?
- Tenint en compte la promoció d'aliances dins del Govern català, com per exemple la constitució d'equips multidisciplinaris per associar-se amb els respectius homòlegs en d'altres països, és pertinent oferir l'expertesa tècnica d'aquestes aliances a les administracions públiques d'altres països?

VISIÓ2030

Procés participatiu
La contribució catalana
al desenvolupament global

web: participa.gencat.cat